

Bombingen.

Det møtte oss et fryktelig trist Syn:
Hele tettbebyggelsen var rasert og for
storsteparten bare en røykende ruinhaug.
På hovedgaten sto restene av etpar biler.
De var brent nedent helt opp.

Der hvor brannene ikke hadde rast, hadde
alle spiltglassruter blitt knust og forred-
ningene gapte med tomme vindusrammer.

Ikke en sjel var å se. Vi gikk
bortover mot Terningmoen i håp om
å møte en eller annen militæravdeling.
Det var fremdeles vårt faste forsett å
være med og slåss.

På Terningmoen var også mye iddlagt.
Utover økserserplassen var det felt i felt
med krater etter bombenedslag.

Dørene inn til depotene sto på vid vegg
Utover bakken lå det lugevis med geværer
slengt. Ald bar preg av å være foretatt i
storste høst.

En buss kommer plutselig springende inn porten og mot oss. Ut hopper en flokk med unge gutter. Heisan, her kan vi få bli med!

Vi forsynes oss med våpen inne på et av depotene.

Da hører vi plutselig flyden, og styrer ut. Der er et lyst fly, og vi søker dekning i et lite skogholt tett ved depotet. Skrekken fra gårdsdagens bombing sitter i oss.

Kaldigvis er det bare et enkelt fly og det buker litt over Elverum for det forsvinner. Antakelig dreide det seg om fotografering av ådelselsene.

Under kommando av en løytnant stiger vi inn i bussen og ruller sørgårde. Det berer gjennom Larviks ruiner og oppover mot Sørskogbygda, til Holtstjøn. Der skal vi holde vakt ved en sperring over veien.

Så blir vi noen dager der. Hver kveld

hører vi ivrig på radion. Oslo-Kringkasteren er helt og holdent overtatt av fjenden, men det fins andre stasjoner.

Flere meldinger går ut på at hele kysten, spesielt Oslo-Fjorden nå er helt korket igjen med miner. Så kan det iallfall ikke komme inn flere tyske krigsskip, og de som er i landet, skal vi nok gjøre kæl på. - Tenk vi.

16. april er det oppbrudd. Vi skal nedover til Elverum og videre til Solør. Utpå dagen kommer vi til Flisa. Der er det stor ståhei. Dagen i forvegen har det vært en større trefning på Rustadmoen ved Røverud med mange falne og sårede. -

Stabskvarteret er i Victoria Hotell, hvor alt står på ende. En sidebygning til hotellet serverer lottene deilig lappskaus, og spør om det smaker!

Ettermiddagen går. Skal vi ikke snart

videre? Befalst vinser lid og tid, uden
at det sker noenting, og vi begynder
så smått og bli utålmodige.

Tilslutt får vi beskjed om at det
blir satt opp en lastebil som skal kjøre
Sålanst den kommer nedover med fri-
villige.

Jeg melder meg på sammen med
en rekke andre, og lasteplanen på
bilen blir dørgende full av folk.

Mens vi kjører, begynner det å regne,
men humøret er likevel på topp. Tross
alt kan en dog merke at det ligger dypt
slør bak spaken. Hvor ~~er~~ er en tenker
nok sitt. Hva går jeg innåte nå? Kommer
jeg til å slippe fra det med livet fritt?
Hvis ikke, er øyret ikke forgjeves likevel.
Det gjelder fedrelandet vårt nå, og vi
må ikke svikte det i nødens stund.

Utpå kvellen kommer vi til Brandval
og stopper utafør Kommunehuset. Der

holder kaptein Magnus Vangorud og hans drabanter til, blandt dem flere frivillige fra Sverige og Finnland. Jeg kuffer endel kjenninger der, Kongsvinger-satter og en fra Disenä også, Olaf Lillesetbakken.

Vi roer oss for natta rundt omkring i bygningen der hvor det faller seg. ulltepper og slikt er nærmest luksus. De få som finnes, rekker ikke langt. Jeg ligger på harde tregulvet bare med uniformsjakka under hodet. Sovn blir det ikke stort av, stjønt jeg er dødsens trött.

I grålysningens neste dag reiser jeg meg stiv og stål og temmelig frosen fra mitt harde leie. Etter å ha fått litt mat i livet, stiger vi inn i bussene, som skal kjøre oss et stykke videre.

Vi kommer imidlertid ikke så langt for veien er sperret med nedfellede trær og piggtråd.

Der må bilene stånse, og så må vi gå til fots videre. Vi marsjerer med lang afstand fra hverandre og passerer på samme måten Roverud st. uten at noe skjer. Like korten for Roverud gjør vi holdt. Der blir satt ut vaktposter og resten av min tropp går inn i et hus like ved veien for å hvile litt.

Da høier vi plutselig kraftig døv av biler og i samme øyeblikk begynner Skytingen. Vi skyter ut og fordeler oss i en linje på begge sider av veien og jernbanen som går rett ned. Jeg kaster meg ned i dekning så godt det lar seg gjøre bak noen kratt, og løsner sikringen på geværet. Der ser jeg de første lyskene, og jeg lyrer løs uten et øyeblikks betenking. En lyske slår ut med armene og synker sammen. Jeg fortsetter å skyte i en vilje redde. Drep - eller bli drept! Når jeg tenker på dette nå, står det for meg som

litt av et mareritt. To ganske unge tyske soldater var blitt såret og overga seg til oss. Jeg glemmer aldri øyeblikket i øynene på den ene av dem da han sa: „Nicht schiessen!“ (Ikke skyt!) mens han kom mot oss med armene i været. Jeg kunne ikke la være å synes synd på ham, enda han jo var en fiende.

Etter at skaddeokslungen hadde vært en stund, frakk vi oss selvsagt og fortsatte veien bortover til belene som ventet. De to tyskerne levde vi på et provisorisk sykehus som var innredet i Helgeby kommunelotale.

Så bærer det videre like til Grindlev. Der stopper bilen og vi går inn på en gård like ved veien. Fuglen er hjemme. Vel-så får vi ta oss tie rette. Vi finner fram smør, ost og brød fra skapene i kjøkknet og baker oss kaffe.

Da dukker plutselig mannen på gården fram i døra. Han ler bare da han får se oss og sier vi kan late som vi er hjemme. Akk sammen står de små faller rødt, men da han får høre at sykerne er borte i helene på oss, forsvinner han igjen litt faderlig fort. Etter å ha spist, rusler vi ut og legger oss i deking. Fj og To til går inn i fjøset, hvor kuer og griser rauter og lyler onkapp. De har nok ikke fått mat på lenge. Vi finner noen poteter og litt høy og slenger til dem. Stakkars dyr!

Oppe i en tom grisebeinge med en liten glugge over ut mot veien, steller vi oss og legger an geværene. Tiden går uten ut noe skjer. Plutselig kommer ordren om å ta plass i bilene igjen. Vi skal videre. Med det samme vi har kjørt over brua

hitenfor Kolsdorph gård, blir den sprenst
bak oss.

Fleke lenge etter høres vi larm av
de tyske bilene igjen, men de stopper
for vi kan se dem. Nå følger noen
spennende minutter; vil de angripe oss?
En mitraljøsø som er oppstilt på en
lastebil begynner å knitre, og tyskerne
soarer med noen få skudd. Så blir alt
stille igjen, men nå kommer det en
alarmingende melding fra vaktpostene
våre: tyskerne har en annen veg for
å falle oss i ryggen.

Vi klatrer opp i bilene igjen, og
et øyeblikk etter suser vi avsted. Nå
gjelder det å være raske i vendinger
skal vi komme fienden i forkjøpet.

Det er nesten helt mørkt da vi
stopper i nærheten av Flisa st. Tyskerne
er hatt i hel på oss og det blir
litt skuddveksling, men snart er det så

mørkt at en ikke kan se lengre, og skytingen opphører.

Dødsens felle innkvarterer vi oss etter beste evne på et par gårder i nærheten. —

I grålgesningen neste morgen berer det videre like til Sormbrua i Våler. Der har våre gutter forskanset seg på andre siden av Sorma (åa) og gravd seg ned i maskingevær og mitraljøserelev. Brua over åa blir sprengt etter at våre biler er kommet over.

Om ettermiddagen samme dag får vi følge med fienden igjen, idet omkring et kompani tyskere prøver å forsure seg fram til andre siden av åbredden. De første som kommer, blir møtt ned. Lastebilene som de andre forstanser seg bak, blir snart så gjennombrullet av kuler, at

de likner et sold.

Plutselig begynner det å brenne i et hus på den siden fyskerne er. Elden griper mer og mer om seg og snart er hele huset omspent av flammer. Brannen forplanter seg også til uthuset på grunn av vinden. Det må være fyskerne som har satt fyr på huset i raseri. Muligens var det en håndgranat som ble kastet.

Vi forstår nå at fyskerne hekker seg tilbake. De har hatt forholdsvis store tap, og innser vel at det ikke nytter å komme lenger fremover, uten forsterkninger.

Men det spørsmålet melder seg nå: Er brua over Glomma ved Braskereidfoss ødelagt? Hvis ikke, kan jo fyskerne bare kjøre over den og fortsette vestsiden oppover til Elverum, og vi sitter der

Som mus i en felle.

Vi må videre Snarest, lyder ordren. En halotimes tid senere kjører vi gjennom Elverum i retning nordover. Det fins ikke folk å se noen steder.

Langt opp hefter vi innidderid på norske avdelinger og får høie nytte. Rena er bombet, kartongfabrikken og en god del av bebyggelsen ble ødelagt. I Trøndelagsdistriktet og Andalus har engelskmennene rømt og latt nordmennene i skikken. Det rår samstemmig forbitrelse blant oss over dette. De norske troppene hadde holdt tappert stand, men da de engelske soldatene skulle hjelpe til, slakk de utledet av med halen mellom beina.

Under disse omstendighetene blir jo vår stilling umulig. Alene kan vi i lengden ikke klare oss mot en sover

overmakt, fältallige og kælilig bevegnet
som vi er. Jeg har en sterk følelse
av at vi nordmenn er blitt skammelig
forrådt.

Det nytteløse ved denne kampen
begynner å gå opp for meg. Vi har jo
sett hvor ypperlig utrustet med hyper-
moderne våpen fienden er, og hva
har vi? Ikke engang en hjelm å
ha på hodet, langt mindre håndgranater
og slikt.

Om kvellen snakker vi sammen
om dette, noen av oss. Det er stemning
for å skille av de Soerige, men jeg
og et par stykker vil bli enige om at
vi heller skal prøve å få folk i sivile
klær og komme oss hjem igjen.

På en gård heffer vi hjelpsomme
mennesker, og bytter militæreffektene våre
med noen gamle klær. Geværene graver
vi ned etter å ha fallit dem inn i

en presentning.

Slik endte vår krigsinnsett. Vi måtte begi oss hjemover på apostlenes trestev, for noe tog gikk det ikke. Så å si alle jernbanebruer var jo blitt sprengt.

Jeg var hjemme i Valer igjen 27. eller 28. april etter å ha fått bilskyss siste delen av veien. Der ble det glede, for hjemmene hadde de ingenting hørt fra meg etter 8. april, og de visste ikke enten jeg levede eller var død. Så måtte jeg jo fortelle alt jeg hadde opplevd.

Det var rart å få legge seg i en ordentlig seng igjen om kvelden.

Jeg ble hjemme noen dager inntil fogene besynte å gå igjen.

Omkring midten av mai måned - 40 reiste jeg tilbake til Disenå igjen. Og hva får jeg se der? Jo, arbeiderne var i full

sving med kapping og spikring av stord-
banelemmer til bystanses fæplasser. Ingen
lot seg å finne noe merkelig i det, og
uden sorg over at landet var herfalt
så jeg ingenting til. Stemningen var
færligst nærmest fæskvennlig.

Etterhvert reiste en rekke arbeidere
fra Odalen og til Gardermoen og
Trandum for å begynne på de store
anleggene der, som byskene hadde satt
igang. Det var nok den høye fortjenesten
som lokket. Jeg hørte rykter om at
lønninger på 1000 kr. mnd. ikke var
ualmennelige.

I juni begynte også leveringen
av de første brakkene fra As ole
mass bruk. Tyske biler kom og
hentet de første, senere ble brakkedelene
levert med jernbane.

Jeg reagerte til og begynne med, idet
jeg mente at en kunde ha ventet og

sett siden an litt først, men disponent
Ragnar Kjuus lot seg å gå akkord
inn for tyske bygging. Han opprettet
etterhvert den ene kontrakten etter
den andre med formidlerfirmaet
Henry Johansen Ltd. i Oslo.

Byggingen ble satt bort på akkord til
50 byggesmetre etter en bestemt pris pr.
brakke. Disse loinet så sjøl sine folk.
Nå fulgte en hovel tid. -

På krigens fronter gikk tyskerne
fra den ene seieren til den andre. Likevel
menke de fleste at Tyskland ville
lage fredsutt.

Forholdene herhjemme var rolige.
Vi hadde jo Administrasjonsrådet enda,
som norsk myndighet ettersom Quislings
sjesterolle i april dagene var endt.

Men under overfledon gjæret det.
Så kom "Reichskommissar" Terbovens berøptede
radiotale 25. September 1940, og brakte den

gafale utværelse av en rekke konstituerte statsråder. Opplysningen om at „den eneste veg til Norges frihet og sjølstendighet heretter bare føies gjennom N. S.“ var intet mindre enn et sjokk.

Quisling's lille minoritetsparti „Nasjonal Samling“ var fra nå av opphøyd til å være det eneste „lovlige“ parti, alle andre ble forbudt.

Dette førte med seg et tydelig omslag i folks holdning. Hva nå med tyskernes høgtidelige forsikringer om å respektere Norges frihet og integritet?

Under disse forhold var stemmen fra London vår store trøst og oppmuntring. Ingen skikkelig nordmann lyttet på Oslo, men desto ivrigere på de engelske nyhetene. Den norske regjeringa og kongen og kronprinsens befant seg i sikkerhet på andre siden av Nordsjøen, og lovet å komme igjen snart.

De aller fleste, deriblant også jeg, regnet med en kortvarig krig. Dette at en levde i stadig forventning om krigens snarlige slutt, hjalp en igjennom mange ting, som ellers ville ha forbrønt seg uendelig trist.

1941.

Utover året 1941 begynner vare-
mangelen å gjøre seg mer gjeldende og,
ikke hadde vi flykt på de gamle lagrene,
men nå ble det mer sosialt håp for oss.

Etter, i juni, brøt det løs mellom
Tyskland og Sovjetunionen. Uten krigs-
erklæring, slik tyskerne har for vane
å gjøre det, faller de inn i Russland.
Samtidig med dette, går det tyske sikker-
hetspolitiet til massearrestasjoner av
alle som kan tenkes å ha kommunistiske
sympatier her i landet. Redaktør Fucha-
riassen er blant de som blir tatt.

Ikke lenge etter begynner også inn-
dragningen av radioapparatene våre.

Et verk av våre hjemlige nazister. Bare den som er medlem av "det statsberørende parti" får beholde sitt apparat. Dette frister dog ikke mange til å melde seg inn.

De første jøene av felttoget i Russland, har tyskerne atskillig framgang, og Hitlers forkynner at russene ald er slått sønder og sammen. Det gjensvår bare å renske opp, men det er vel ingen annen enn nazistene sjøl som tar "der Führer" alvorlig. Kjennsgjerningene taler iallfall et annet språk. Krigen fortsetter hele vinteren igjennom, men tyskerne som ikke har forberedt seg på dette, får svi kraftig. De fryser ihjel som fluer, mens russerne er i sitt rette element i kulden, vant med den som de er. --

1942.

De store sorg for ungdommen herhjemme, kommer danseforbudet. Heretter er det straff for

de som lager de offentlige fester.

Sommeren 1942 møter jeg henne som siden skulle bli min hustru.

Jeg står på en veg sammen med noen venner da hun kommer sykklende forbi. Etterat hun er passert, må jeg spørre en av de andre hvem det var. "Kath Løiland, kjenner du ikke henne da?" "Jovisst, men når er hun blitt så voksen og kjekk?"

Jeg må uvilkårlig tenke på en knapp som plutselig en dag springer ut til den vakreste rose.

Jeg kan ikke glemme henne. Men det reiser seg en mur. Hun er jo religiøs, atpåtte pinsevern. Jeg husker jeg har sett henne på møter hvor hun spiller gitar og sang. Dessuten vet du jo ikke hva hun egentlig synes om deg.

Likevel blir jeg ikke kvitt en tanke som har satt seg fast hos meg: jeg må vinne henne, koste hva det

koske vil.

En kvell går jeg på møte i huset hos Alf Vangen. Det er rovt med slike møter i hjemmene, en kommer så nær innpå livet til hverandre, og jeg merker den avgrunnsløse skilnaden mellom meg og de andre. De er umiddelbart vennlige mot meg, og virker så glade og friske at jeg kan ikke la være å like dem.

Jeg får lyst til å bli som en av dem, men det lar seg vel ikke gjøre, tenker jeg. Så melder tanken på Ruth seg og. Hvor smukt så pent til meg da jeg blikte på henne.

Kanskje det bare er for henne skyld, jeg vil bli med? Fordi jeg tror jeg har en sjans til å bli kjent med henne da? Nei, jeg kan ikke gjøre det bare for det.

Dagene går, men jeg får ikke fred. Alt annet er plutselig blitt likegyldig uten-

om dette ene: Kan jeg bli en Kristen?

Jeg griper meg stadig i at jeg sitter helt åndsfraværende under arbeidet på kontoret. Jeg forsøker å riste disse tankene av meg, men det lykkes ikke.

Jeg har følelsen av at jeg står overfor et avgjørende valg. Men det er ubetaggelig å være nødt til å velge.

Så en kvell er det møte igjen på samme stedet som sist, og jeg kjennes meg dratt dit på en uforklarlig måte. Det er likesom to matter som drar i hver sin retning i sinnet mitt. Den ene sier: Fkulle går det et godt stykke på kinoen på Skarnes, reis dit! Du kan da ikke finne på å gå på møte, ~~og~~ en fin lørdagskvell. Den andre stemmens hviter: Bryt over tuert med alt! Du får ikke fred i sjelen får.

Det blir til at jeg tar sykkelen og drar på møte. Undervegs får jeg også

følge med Ruth. -

Målet er ransakende, og jeg synes
altsammen taler bare til meg. Først nå
går det opp for meg hva slags menneske
jeg er. En ungdom på veg til å bli
iddelagt av drikk og usidelig liv. Jeg har
også vært en spotter mot Gud og for-
nektet Hans eksistens. Er det noe
håp for en slik som meg?

Ordet svarer på mine tanker:
Tro på den Herre Jesus så skal du
bli frelst!

Da det blir knebønn beslutt, bøyer
jeg meg også, og ber Gud så imot
min fattige sjel. Flere av de andre
ber også til Gud for meg, og da jeg
reiser meg igjen, vet jeg at noe er
skjedd med meg.

Gla og lykkelig sykler jeg hjem
igjen. Dagen etter får jeg besøk på
hybelen min av en kammerling som var

tilstede da jeg bøjede mig kvælden i Joweyen. Han synes det er et rigtig skridt jeg har tatt, men jeg blir ikke klar over hvorfor han er kommet. Da han skal gå, retter jeg ham pipa mi og en ekte sabakk og sier jeg ikke har brukt for det lengre. Det gjør vissst inntrykk på ham.

Om kvelden er det offentlig møte på bedehuset, som etterhvert blir støppfullt av folk.

Det blir gitt høve til frie vitnesbyrd litt ute i møtet, og flere vitner som sin Trelser.

Jeg kan heller ikke si med dette nye jeg har opplevd og reiser meg. Men da jeg ser utover salen og møter alle disse spente ansikter, er det som jeg vil synke i kno. Der kjenner jeg at jeg får kraft og fri- modighet, og jeg fortelles om at jeg

er blitt en personlig Kristen, og hvor glad jeg er for dette.

Jeg setter meg ned igjen med en betlemmende følelse av å ha dummet meg ut kraftig. Nei, vitne offentlig skal jeg ikke gjøre mer!

I tiden som følger er jeg mye sammen med Ruth, og vi finner ikke noe galt i det. Hun liker meg visst, og jeg liker mer og mer å bli over at jeg elsker henne.

Dumme og uerfarne som vi er begge to, regner vi ikke med at det finnes noe som heter sladder. Det er likesom bare oss to, synes vi, og er blinde for alt omkring oss.

Men en dag når sladderens også våre ører. Folk sier at jeg er blitt en Kristen bare for å få følge med Ruth. Dette gjør mer inntrykk på meg enn jeg vil være ved overfor henne,

Skjønt jeg prøver å heve meg over det. Så er det altså ingen som har min omvendelse alvorlig, tenker jeg med sorg. Det verste er at jeg begynner å tvile selv og kanskje de onde ångene har rett?

En jørlig sed er sådd, og det blir den som bringer meg nederlaget, fordi jeg ikke har min kjærlighet til Gud, men har alt drevet.

Så skjer ulykken en kvell. Noen av mine gamle kamerater treffer meg i en stilling da jeg har sitt opp alt. De byr meg brennevinn, og jeg tenker: Hvorfor ikke drukne sorgen i flasker? Det er det ingen som tror noe på likevel. --

Neste morgen våkner jeg med fryktelige hinnermenner, og med ett står nattens handlinger for meg i all sin grov. Jeg brister i gråt ved tanken på dette. Herre Gud, hva har

jeg gjort! Kasted mig ut i synden igjen
og vanæret Kristus. Slik skulle det altså
gå. Jeg har lyst hi å spytte meg selv
midt i ansiktet, av forakt. -

Etter dette fulgte en tid jeg aldri
vil ha tilbake. Det står for meg nå
som et mareritt hvordan jeg levet og
drakk sammen med svirebrødre, som vel
gjord dette morsomt.

Likvel hørte jeg ofte en kjærlig og
mild røst som kalte på meg: Kom til-
bake og jeg vil lese ditt frafall!
Men jeg svarte: For meg er det intet
håp, jeg må så hi grømme.

Kun så jeg lite til i denne tiden,
men jeg hørte andre snakke om at hun
vissst tok seg nær av det som hadde hendt.
Stakkars, har jeg gjort henne sorg og, den beste
og edleste jenta jeg noen gang har kjent.
Selvbetreidelsene er nesten ikke til å holde
ut.

A, hvor hemt livet er blitt! Alt det som virkelig betyr noe har jeg mistet.

Men en dag treffer jeg Trysøe Renwåg, en ung evangelist, utenfor posthuset. Etter samtalen med ham faller jeg mykt mot, og en kveld litt seinere går jeg på møte igjen. Nå får det være eller bare.

Jeg bøyer meg og ber, men alt synes skolest til og begynne med. Først da jeg roper høyt til Gud i min fortvilelse og nød, er det som Han hører og svarer: Alt er tilgitt deg, min sønn, vær frimodig! Så får jeg hvile i dette at mine synder er meg forlatt for Jesu skyld, lalleluja!

1943.

Omlag 3 måneder seinere, i januar 1943, ble jeg "begravet med Kristus ved dåpen til døden". Ja, den dagen glemmer jeg aldri. Det var en av de lykkeligste dager i mitt liv.

Jeg hadde lenge sett at den eneste

dåp som Skriften taler om, er krændes
 dåp. "Den som tror og blir døpt skal
 bli frelst." Jeg er i likhet med mange
 tusen andre bare blitt bedrøvet av
 presten som et lite barn, noe jeg av
 gode grunner ikke husker har skjedd
 engang.

Jeg er også klar over at dåp
 betyr neddyppning helt i vann etter
 Guds ord, men samtidig vet jeg at dette
 er noe som mange er blitt motstandere
 av. Det regnes i alminnelighet som
 en vanære og fornærmelse å gå den
 vegen. Således blir det en kamp for meg
 for jeg er villig, men jeg ønsker, å adlyde
 Gud mer enn mennesker.

Det er en kald vinterdag handlingen
 skal foretas, og bedehuset er godt fullt
 av tilskuere som det pleier å være
 ved slike anledninger.

Vi som skal døpes, sitter kledd i hvite

Klar, og etterad etpar sanger er sunget og evangelisten har kaldt, avlegger vi våre vitnesbyrd.

Så stiger vi ned i dåpsbassenget eller kar, og dåpshandlingen foresår ved at vi løges bakover helt under vannet, én gang.

Den velsignelse, glede og fred jeg kjente etterpå var ubeskrivelig. Jeg følte meg så usigelig lykkelig og glad at jeg hadde lyst til å juble høyt. Sammenligner noe det som står i en sang: „Lyde og tro det gir hvile og ro“, ble levende for meg. --

31. august 1943 reiste jeg til Moss for å overta en ny stilling som pris-kontrollør ved Moss distrikts kontroll-nemnd.

Etter å ha bodd på Diserød ca. 7 år i Trondheim, ville jeg gjerne flytte på meg litt. Men det var umodig å reise, særlig

fra verkstedet mitt, Anna og Karl Diesen, som hadde vært enstaaende smille med meg. Helt siden jeg bodde der, var jeg som en sønn i huset og jeg ble gla i disse so ei gode menneskene.

Også Kuller var det vanskelig å skilles fra, men hun lovet halvveis å komme etter hvis hun fikk en post i Moss. Dette skulle da jeg prøve å ordne med.

Det første som møtte meg da jeg styg av togst i Moss, var en rar sølaktig lukt. Det var „mosse-lukta“. Den kommer fra Cellulosefabrikken der, fikk jeg vite senere. Det tok tid for jeg vennet meg til den.

Etter noen dagers forløp lyktes det meg å skaffe en bra plass til Kuller hos stadslegen, dr. Trondsen, og hun kom nedover til Moss, hun og.

Jeg hadde fått leid hybel i Vøstergate 18 i 3 etasje, hvorfra jeg hadde fin utsikt

utover byen og over til Jeldøen.

Stedet Kuthi skulle være på, lå lite i nærheten av der jeg badde, slik at det passet bra.

Jeg kom altså snart med i Kristelig virksomhet, og deltok i pinsemenighetens musikk med saksofonen og klarinetten min.

Andelig sett hadde jeg en god tid i Moss, men jeg likte ikke mitt arbeide noe særlig og søkte derfor å komme til Oslo. På grunn av kruseler om "nasjonal arbeidssinset" forde jeg imidlertid ikke søke noe annet enn offentlig stilling, og da var det jo ikke mye å velge på. Så ble jeg for nyttår - 43 ansatt som kontraccør ved Den Reiserende Prinsinspeksjon i Oslo og Aker. Jeg fikk denne stillingen spesielt på grunn av mitt kjennskap til Arelast.

1944.

1. februar 1944 overtok jeg så mitt nye arbeide. Ruth hadde da allerede for jul reist hjem til Odalen igjen.

Epoisnået om husrom løste seg ved at jeg fikk leid en delvis møblert hybel i Apalvegen 55, Blindern, hos en familie som het Dahl.

Kontorene var i Torggata 2, en relativt ny og moderne bygning i sentrum.

Alle mine kolleger var jössinger på sin hals, og inspektøren betrodde meg da jeg betrodde at det heller ikke skulle lykkes noen nazist å komme inn der. -

14-2-44 ble Ruth og jeg forlovet.

Det var med underlige følelser jeg satte den gyldne ringen på. Jeg var i grunnen både lykkelig og angstelig på samme tid. Ville det gå bra? Meg selv var jeg sikker på, men hun hadde vært

så merkelig i det siste. På Lillestrøm
 hvor hun oppholdt seg denne tiden,
 hadde noe hendt, skjønte jeg, som var
 kommet mellom oss. Jeg hadde det vondt.

Særlig en kvell husker jeg godt.
 Jeg var kommet til Lillestrøm for å
 besøke henne, men merket tydelig at
 hun ikke var det minste gla for det.
 Så visste det seg at hun hadde vært
 ute flere ganger med en annen, og
 jeg led sjalusisens frykteligste kvaler.

Men heldigvis ble da alt bra
 igjen mellom oss, og på høstparten tok
 hun seg post på en kafé i Oslo.
 Nå var vi sammen til stadighet igjen,
 og la planer om giftermål.

Jeg kjente en mann på Oppsjøis-
 Kontoret i Aker, og han stilte meg
 i utsikt 2 rom når jeg hadde giftet
 meg.

Så tok vi ut lysning i novembermnd.

-44, og 3. desember samme året fant
bryllupet sted på "Berøa" i Sør-Odal.

Det var en høgtidelig stund
da Ruth og jeg knelte ned og
forstander Alv Karlson viet oss.

"Så erklærer jeg dere for å være rette
ektefolk", lotte han til slutt, og
dermed var seremonien over.

Hvor vakker min hustru var
den dagen! Ja, da hun kom inn
i nydelig hvit kjole og med et
kledelig diadem i håret og jevnen
full av blomster, var det som brygget
mitt ville sprenge av en jublende
lykkefølelse. Nå skulle hun endelig
bli min!

Etter vielsen gikk vi ut til en
bil som ventet og reiste til fotograferen
på Skarnes sammen med forloverne
være, Ragnhild Aarbaugen og Jens
Haugård.

Da vi kom tilbake derfra, ventet
bryllups gjestene på oss og satte oss
til et festlig middagsbord.

Senere fortsatte festen utover
kvelden med hyggelig samvær,
og da det led en litt, fikk
vi servert kaffe og de deiligste
bløtkaker. Så ble alle innkomne
telegrammer lest opp av Jens
Haugård. Det var mellom 60 og
70 i alt. -

Alt dagen etter brylluppet, reiste
vi til Oslo for å få leilighetene
vår i besittelse. Jeg hadde fått
leid 2 ganske små rom og et
lite kjøtt i et hus på Smedstedet
i V. Akers. Kjøttet innredet jeg senere
til setjakkens.

Vi kom imidlertid ikke til å
bo svært lenge i disse rommene.
Vertinnen var, en fraskied gammel

dansek dame, viste sig nemlig helt
umulig at komme overens med.

Da hun desuden også forlangte en
helt urimelig husleje, nemlig 110 kr.
pr. mnd., begynte vi nok så snart at
se oss om efter noe annet.

Dette var forresten ikke noen
enkelt affære. Den eneste måten at
ordne det på var at bytte leiligh-
het med en eller annen som ville
overta rommene våre.

1945.

En dag kom jeg i forbindelse
med et ungt ektepar fra Nittedal
som gjerne ville flytte til Oslo
eller Aker.

Så ble det til at vi skulle bytte
husrom med disse to, etterat vi
hadde sett på leilighetene til hverandre.

1. mars - 45 fant denne ombygningen
sted, og det var med et lettelsens
sutt vi forlot Smustad.

Slik gikk det til at vi ble
Nittedal-inger. Men den egentlige
grunnen var nok at Gud hadde
svart på vår bønn om at vi
måtte komme til et sted hvor
det var mer bruk for oss enn i
Oslo.

Det viste seg senere. Uten at
vi på forhånd visste om det, var
N. Nittedal nettopp et av de
steder hvor det frigjørende
mændens evangelium ennå ikke
hadde slått igjennom. En liten
flakk troende venner, om lag
20 stk., strider den gode strid
her, og disse tok meget vel
imot oss fra første stand.

April. En av de første nettene i denne
måneden skjedd det noe utryggelig.

Jeg våkner plutselig om natten ved
at noen hamrer på ytterdøren.

På samme tid forundret og engstelig over hvem det kan være som vil inn på denne tiden av døgnet, går jeg ned for å lukke opp.

Men for jeg låser opp døra, spør jeg hvem det er. En ung mannsstemme svarer med å spørre om jeg kjenner Kaar Olson. Det vil jeg jo ikke benekte, og straks sier vedkommende med frueude tonefall: „Lukk opp med engang!“

Nå begynner jeg å ane hva for slags folk som står utenfor, men jeg holder likevel på mitt; at jeg ikke låser opp for jeg får vite hvem det er.

Da kaster vedkommende seg med hele sin tyngde mot døren, og roper: Lukk opp ellers blir låsen skutt i stykker! Så vrir jeg nøkkel om, og står ansikt til ansikt med

3 unge menn i sivile klær. Den
første har en pistol i hånden og
sier barokt: Bli med med engang!

Det var jo nok så latterlig sagt,
for jeg hadde ikke annet enn
pyjamas og tøfler på meg, og
jeg innvendte selvfølgelig at jeg
først måtte kle på meg.

Førsten forlanger jeg å få se
legitimasjon også, sa jeg. Min
lange anelse hadde stikk. Det
var Quislings „Statspolitik“ jeg
hadde fram meg.

En av karene ble med opp på
soveværelset som vakt mens de
to andre romsterte nedenunder.

Min hustru ble veldig redd og
forstubbet som rimelig kunne være,
og jeg syntes heller ikke det var
noen hyggelig situasjon vi befant
oss i.

Slopo-mannen imidlertid forsvunnet i et jeg fikk klemme min luster for jeg forlot henne.

Jeg prøvde å forstå henne med at jeg snart kom tilbake, og hennes siste ord da jeg gikk var disse: "Glem ikke Jesus, da Roar!"

Så var det ut i nattens mulm og mørke bort til en bil som ventet. Med en Slopo-mann på hver side av meg ble jeg plassert i baksetet, og så susste bilen av gårde.

Mens vi kjørte, satt jeg og bad til Gud være i meg, og jeg kjente hvordan angstene ble borte da.

Såvidt jeg kan bedømme, berer det innover mot Oslo, og etterat bilen har kjørt vel en halvtimes tid stopper vi plutselig fram nær piggetrassperringer, med en åpning imellom såvidt en

bil kan passere igjennom. På hver side står en vapnet soldat, men vår bil høier jo til, samme ulla, og får kjøre videre nesten med det samme.

Jeg gjetter at vi er kommet til det berømte Victoria Terrasse nå. Etter å ha kjørt bare noen meter til, stopper bilen og jeg blir kommandert ut.

Stapistene banker på en svart pansret dør, og etter litt venting slipper vi inn. Jeg blir ført gjennom et utall korridorer og ganger og opp mange trapper for vi omsider stanser utenfor en dør.

Det synes jeg faktisk se da jeg kom innfor døren, glammer jeg ikke så fort. I den ^{ene} varden av en ganske stor sal sto et bord med et maskingever på og bak dette satt

tre skumle gestapister og holdt
vakt. Over hvem? Jo, over nesten
alle arbeidskameratene mine fra
prispolitiet! Noen av dem lå på
gulvet og andre satt rett opp og ned.

Jeg satte meg på en vedkasse, den
eneste plass som var ledig. Naturlig
nok var jeg nysgjerrig etter å få høre
om vår stilling. Det var jo klart at
vi hadde vært gjenstand for en razzia
fra statspolitiets side og grunnen
kunne neppe være noen annen enn
at magistratene hadde fått beskjed om
vår illegale virksomhet.

Min sidekamerat fortalte at de
fleste var blitt arrestert i pris-
politiets kontorer. Stapo hadde
sperrert alle utganger, men greide
likevel ikke å forhindre at én
av gutta unnslapp gjennom en
reserveutgang. Det ble skutt etter

ham, men ingen av skuddene
 traff, heldigvis.

Jeg hadde fri fra kontoret den
dagen, og da jeg ikke har telefon,
var det vanskelig å få varslene
meg. -

Timene gikk mens vi satt der
og ventet, og dagen grydde.

Luften tok til og meede seg, men
mat undte de oss visst ikke.

Ut på dagen kom det en "politiløitnant" innom, og fullmektig
Kelle spurte om vi ikke kunne
gå noe å spise. Til vår for-
undring svarte han at: Jo, det
skulle bli en rind med det.

En stund senere, fikk vi så
etpar smørbrød hver. Og som
det smakte! Bare synd at det
var så lite.

Like etterpå ble en etter en av

oss hentet ut til avhøring. Jeg ble blant de første som ble tatt med.

En ganske ung "stapist" førte meg inn på et avhøringsrom, og spurte meg ut om forskjellige "illegale" ting.

Om jeg kjente til "Midorg.", om jeg visste noe om at prispolitets biler var brukt til illegal kjøring o. s. v.

Jeg var selvfølgelig helt uvitende om noe slikt, og gjorde meg så dum jeg bare kunne. At meg skal de i hvert fall ikke få vite noe, tenkte jeg. Da vil jeg heller bli puttet inn. Nå kan det umulig være så lenge igjen til kapitulasjonen likevel. -

Sidst oppga de meg visst, før etter å ha konferert med en overordnet, sa konstabelen at jeg kunne gå. Dog måtte jeg ikke nevne noe om det hele. Da var jeg da

jeg sto ute på gata igjen. Jeg kikket på klokka. Hvis jeg skynder meg nå, så rekker jeg toget hjem igjen med det samme.

Hvem andre heffer jeg på toget enn min egen kjære hustru! Hun hadde vært i Oslo hele dagen for om mulig å få litt om vår skjebne.

At gjensynsgleden var større enn nåensinne, er vel nesten overflødig å si. Den gode Gud i himlen hadde ennå en gang besøkt sine barns bønner, priset være Hans navn!

7. mai 1945.